

Ikt.szám: *KMASZC/001/171-1/2023*

Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum

Számviteli politika

Hatályos: 2023.01.01-től

Készítette:

Kaiserné Jósvai Agnès
Kaiserné Jósvai Agnès
gazdasági igazgató

2023.08.31.

Jóváhagyta:

Hajnal Sándor
Hajnal Sándor
kancellár

2023.09.01

Bevezető

A Közép-Magyarországi Agrárszakképzési Centrumnak, (a továbbiakban: KMASZC) mint központi költségvetési szervnek a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Szt.) 14. § (4) és (5) bekezdéseiben és az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Áhsz.) 50. § (1) és (7) bekezdéseiben foglaltak szerint el kell készítenie a Számviteli Politikáját.

I. Általános rész

1. A Számviteli Politika célja

A Számviteli Politika célja, hogy a KMASZC-nál olyan számviteli rendszer (könyvvezetési és az azt alátámasztó bizonylati rendszer) kerüljön kialakításra, amely alapján összeállított éves költségvetési beszámoló megbízható és valós képet nyújt a gazdálkodásról, illetve a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetről, és ez feleljen meg mind az Szt., mind az Áhsz., illetve egyéb jogszabályi előírásoknak.

A Számviteli Politikában a KMASZC-nak meg kell határoznia az alkalmazott számviteli rendszer szabályait, működtetésének rendjét, amely alapján össze tudja állítani vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetéről a megbízható és valós képet bemutató éves költségvetési beszámolót. A Számviteli Politika hozzájárul és megalapozza a költségvetési szerv vezetéséhez, a megfelelő információk előállításához szükséges belső szabályozási rendet, megfogalmazza azokat az elvárásokat, módszereket, megoldásokat, amelyekre a költségvetési szervnek az adott jogszabályi keretek között lehetősége van.

2. A Számviteli Politika elkészítéséért felelős személyek meghatározása

A Számviteli Politika kialakításáért, végrehajtásáért a költségvetési szerv vezetője a felelős, a KMASZC-ben ezt a feladatot a kancellár látja el. Ez a felelősség azonban nem mentesíti a költségvetési szerv gazdasági szervezetének vezetőjét (a KMASZC esetében a gazdasági szervezet vezetője a gazdasági igazgató) a Számviteli Politikával kapcsolatos feladatellátási kötelezettség alól. Az Szt. a

számviteli szolgáltatás körébe sorolta – többek között – a Számviteli Politika összeállításának, a számviteli rend kialakításának feladatait.

A számviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányítása, vezetése meghatározott pénzügyi-számviteli szakképesítéshez kötött, így tehát elkerülhetetlen a gazdasági szervezet vezetőjének ebben a tárgykörben kifejtett tevékenysége.

A Számviteli Politikát nem elegendő csak összeállítani, annak bevezetéséről, a gyakorlatban történő megvalósulásáról is gondoskodni kell.

Ezek a feladatok a gazdasági szervezet feladat-, illetve hatáskörébe tartoznak, ahol a Számviteli Politika gyakorlati megvalósítását együttes munkával kell végrehajtani.

A költségvetési szerv vezetőjének a Számviteli Politikával kapcsolatosan a felelősségi jogköréből adódóan kettős feladatot kell ellátnia:

- biztosítani kell a gazdasági szervezet által kidolgozott eljárások gyakorlati megvalósítását a költségvetési szerv más egységeinél,
- vezetői ellenőrzés keretében a Számviteli Politika kialakítását és gyakorlati érvényesülését kell vizsgálnia.

3. A Számviteli Politikával szembeni követelmények

A Számviteli Politikát az Szt.-ben rögzített alapelvek, értékelési előírások alapján kell kidolgozni.

A Számviteli Politikát úgy kell kialakítani, hogy az a költségvetési szerv adottságaihoz, körülményeihez, sajátosságaihoz a legjobban illeszkedjen.

A Számviteli Politikát mindig írásba kell foglalni.

4. A Számviteli Politikára vonatkozó jogszabályi előírások

- A költségvetési szerveknek a Számviteli Politikájuk összeállításánál elsődlegesen az Áhsz. 50. § (1) és (7) bekezdéseiben foglaltakat kell figyelembe venniük.
- Ennek megfelelően a KMASZC Számviteli Politikájában a költségvetési és pénzügyi számvitel alkalmazásával kapcsolatos sajátos szabályokat, előírásokat, módszereket kell rögzíteni. A Számviteli Politikában rögzíteni kell

az általános költségek tevékenységekre és az általános kiadások kormányzati funkciókra történő felosztásának módját, a felosztáshoz alkalmazott mutatókat, vetítési alapokat.

- Az Szt. 14. § (3) és (4) bekezdéseiben foglaltak szerint a KMSZAC-nak a Számviteli Politikában rögzíteniük kell azokat az adott költségvetési szerve jellemző szabályokat, előírásokat, módszereket, amelyekkel meghatározza, hogy mit tekint a számviteli elszámolás az értékelés szempontjából lényegesnek, jelentősnek, nem lényegesnek, nem jelentősnek, kivételes nagyságú vagy előfordulású bevételnek, költségnek, ráfordításnak.
- A Számviteli Politikában kell meghatározni, hogy az Szt.-ben biztosított választási, minősítési lehetőségek közül melyeket, milyen feltételek fennállása esetén alkalmazza, és ezt a gyakorlatot milyen okok miatt kell megváltoztatnia.

II. A Számviteli Politika részletes szabályai

1. A költségvetési szerv bemutatása

- A költségvetési szerv azonosító adatai:
 - = megnevezése: Közép-Magyarországi Agrárszakképzési Centrum
 - = székhelye: 1062 Budapest, Andrásy út 63-65.
 - = fizetési számlája: 10032000-00333908-00000000
 - = irányító (felügyeleti) szerv megnevezése: Agárminisztérium
 - = ágazati, szakági besorolása, kormányzati funkciói, főbb tevékenységei (korábbi szakfeladatok helyett): 853200
 - = általános forgalmi adóval kapcsolatos alanyisége: Áfa adóalany
 - = az alapító okirat száma, kelte: SZIF/822/5/2020, 2020.09.01.
 - = Adószám:15823175-2-42
 - = KSH kód: 15823175-8532-312-01
 - = Törzsszám: PIR-szám 342339
 - = Az intézmény típusa: Többcélú közös igazgatású köznevelési intézmény, térségi integrált szakképző központ, amely szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységek keretében különböző típusú

köznevelési intézmények feladatait látja el, és amelynek tagintézményei önálló nevelő-oktató munkát folytatnak.

- A költségvetési szerv szervezeti felépítése:
 - = főbb szervezeti egységek, telephelyek: az Alapító Okirat 1.2.2. pontja szerinti intézmények, és azok telephelyei
 - a gazdasági szervezettel kapcsolatos adatok: gazdasági feladatokat a KMASZC gazdasági szervezete lát el

- A költségvetési szerv tevékenységi köre:
 - = az alapító okiratban meghatározott alaptevékenységi feladatok: az Alapító Okirat 4.2. pontja szerint szakmai középfokú oktatás.

 - = az alapító okiratban meghatározott vállalkozási tevékenység köre, mértéke: az Alapító Okirat 4.6. pontja szerint (felső határa a módosított kiadási előirányzat 30%-a.)

 - = a KMASZC a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény alapján részt vehet gazdasági társaságban.

2. A számviteli alapelvek érvényesülése

A vállalkozás folytatásának elve

Az Szt. szabálya szerint ez az alapelv azt jelenti, hogy a beszámoló elkészítésekor és a könyvvezetés során abból kell kiindulni, hogy a gazdálkodó szervezet a belátható jövőben is fenn tudja tartani működését, folytatni tudja tevékenységét, nem várható a működés beszüntetése vagy bármilyen okból történő jelentős csökkenése.

A KMASZC-nál a vállalkozás folytatásának az elve azt jelenti, hogy folytatja tevékenységét, vagyonát, anyagi eszközeit ennek érdekében veszi számba, mérlegeli a vele szemben támasztott követelményeket, tervezi és biztosítja az azok teljesítéséhez szükséges feltételeket. Ez az alapelv magában foglalja a szerkezeti változások megfigyelésének szükségességét is. Az elv teljesítése tehát perspektivikus gondolkodást, körültekintő tervezést, a tartalékok és a

szükséges (többször) források feltárását, adekvát munkaszervezet kialakítását és megfelelő munkaszervezést igényel a költségvetési szerv vezetésétől. A feladatok végrehajtásáról készített éves költségvetési beszámolóban meg kell alapozni a következő év, évek költségvetési tervezését.

Külön jelentőséget ad ennek az elvnek az, hogy a KMASZC közfeladatot lát el, az állam „megbízásából” lakossági igényeket elégítenek ki, a tevékenység folytatásáért a költségvetési szerv vezetői fokozott felelősséggel tartoznak. Ennek a felelősségnek tudatában kell számba venniük feladataikat, az azokban bekövetkezett vagy várható változásokat, és azok gondos mérlegelésével kell elkészíteniük költségvetésüket és kell számot adniuk az éves költségvetési beszámolóban működésükről.

Az előzőekben foglalt körülmények mellett feltétlenül figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a végezhető feladatok körét, volumenét, a tevékenység jellegét a költségvetési szervek nem alakíthatják ki saját hatáskörükben, mivel ezt a hatáskört az irányító szervnek van joga gyakorolni.

A teljesség elve

A gazdálkodónak könyvelnie kell mindazon gazdasági eseményeket, amelyeknek az eszközökre és a forrásokra, illetve a tárgyévi eredményre gyakorolt hatását a beszámolóban ki kell mutatni, ideértve azokat a gazdasági eseményeket is, amelyek az adott költségvetési évre vonatkoznak.

A KMASZC-nál a teljesség elve azt jelenti, hogy el kell számolni a naptári évre szóló költségvetéshez kapcsolódó minden, ebben az időszakban teljesült kiadást és bevételt. Ez az alapelv meghatározza a költségvetési számvitel elszámolási szabályrendszerét. A gyakorlatban ez azt is jelenti, hogy a költségvetési számvitelben kizárólag a naptári évre vonatkozó pénzforgalmi szemlélet a meghatározó, ettől eltérni kizárólag az Áhsz.-ben nevesített esetekben lehetséges.

A valódiság elve

A könyvvitelben rögzített és a költségvetési beszámolóban szereplő tételeknek a valóságban is megtalálhatóknak, bizonyíthatóknak, kívülállók által is megállapíthatóknak kell lenniük.

Értékelésük meg kell hogy feleljen az Szt.-ben és az Áhsz.-ben előírt értékelési elveknek és az azokhoz kapcsolódó értékelési eljárásoknak.

Az Szt. hatályos előírásai alapján megállapítható, hogy ennek az alapelvnek a szerepe felértékelődött, mivel az egyes értékelési eljárások a mérleg valódiságát tartják elsődlegesnek szemben az óvatosság elvével.

A költségvetési szerveknek a valódiság elvét az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk, az Áhsz. nem fogalmaz meg sajátos érvényesülési szabályokat.

A valódiság elve a Számviteli Politikában két területen érvényesül

= az eszközök és források értékelési szabályzatában,

= a megbízható és valós összkép kialakítását szolgáló információkon belül az egyes értékelési eljárások alkalmazásánál.

A világosság elve

A könyvvezetést és a költségvetési beszámolót áttekinthető, érthető, az Áhsz.-nek megfelelően rendezett formában kell elkészíteni.

A költségvetési szerveknek, így a KMASZC-nak is a világosság elvét az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A Számviteli Politikában ehhez az alapelvhez a bizonylatokkal kapcsolatos szabályozás kapcsolódik.

A következetesség elve

A költségvetési beszámoló tartalma és formája, valamint az azt alátámasztó könyvvezetés tekintetében az állandóságot és az összehasonlíthatóságot biztosítani kell.

A következetesség elve a Számviteli Politika vonatkozásában azt is jelenti, hogy az abban megfogalmazott szabályokat, eljárásokat következetesen alkalmazni kell, tehát nem célszerű évente a Számviteli Politikát új alapokra

helyezni, teljesen újraszabályozni. A költségvetési szervezeteknek, így a KMASZC-nak is a következetesség elvét az Szt.-ben meghatározott szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A folytonosság elve

Az üzleti év nyitóadatainak meg kell egyezniük az előző üzleti év megfelelő záró adataival. Az egymást követő években az eszközök és a források értékelése, az eredmény számbavétele csak az Szt.-ben meghatározott szabályok szerint változhat.

A költségvetési szervezeteknek a folytonosság elvét általában az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk. Az Áhsz. eltérő szabálya szerint, ha az Országgyűlés vagy a Kormány az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 33. § (1) bekezdése alapján címrendmódosítást rendel el, akkor a folytonosság alapelve az államháztartás központi alrendszerének egészében érvényesül.

A Számviteli Politikában ezzel az alapelvvel kapcsolatban akkor szükséges intézkedni, ha a választható értékelési módot feltétlenül egyik évről a másikra meg kell változtatni. Ebben az esetben az értékelési mód megváltoztatásának hatását is meg kell állapítani, így ennek mérési feladatait is rögzíteni szükséges.

Az összemérés elve

Az adott időszak eredményének meghatározásakor a tevékenységek adott időszaki teljesítéseinek elismert bevételeit és a bevételeknek megfelelő költségeit (ráfordításait) kell számításba venni, függetlenül a pénzügyi teljesítéstől. A bevételeknek és a költségeknek ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódniuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek.

A költségvetési szervezetknél az összemérés elve oly módon érvényesül, hogy a költségvetési és vállalkozási maradvány megállapításakor a bevételeket és kiadásokat tevékenységenként elkülönítve kell figyelembe venni. Ezt az elkülönítést a költségvetési számvitelben kell kialakítani. A KMASZC-nál a pénzügyi számvitelben az egyes tevékenységek költségeinek és

eredményszemléletű bevételeinek elkülönített elszámolása a 6-7. számlaosztályok alkalmazásával valósul meg.

Az óvatosság elve

Az óvatosság elve azt jelenti az Szt. szerint, hogy nem lehet eredményt kimutatni akkor, ha az árbevétel, a bevétel pénzügyi realizálása bizonytalan. A tárgyevi eredmény meghatározása során az értékvesztés elszámolásával, a céltartalék képzésével kell figyelembe venni az előrelátható kockázatot és feltételezhető veszteséget akkor is, ha az az üzleti év mérlegének fordulónapja és a mérlegkészítés időpontja között vált ismertté. Az értékcsökkenéseket, az értékvesztéseket és a céltartalékokat el kell számolni, függetlenül attól, hogy az üzleti év eredménye nyereség vagy veszteség.

A költségvetési szerveknél, így a KMASZC-nál is az óvatosság elve érvényesítésekor a céltartalék képzésére vonatkozó szabályok nem alkalmazhatók.

A költségvetési szerveknek is fontos foglalkozni az óvatosság elve alapján az egyes eszközök értékelésénél. A készletek, a követelések, a részesedések, értékpapírok és befektetések árfolyamcsökkenését, értékvesztését el kell számolni, a költségvetési beszámolóban a tényleges vagyoni értéket kell szerepeltetni. A KMASZC esetében a részesedések és az értékpapírok nem értelmezhetőek.

A bruttó elszámolás elve

A bevételek és a költségek (ráfordítások), illetve a követelések és a kötelezettségek egymással szemben – az Szt.-ben szabályozott esetek kivételével – nem számolhatók el.

A költségvetési szerveknél is fontos a bruttó elszámolási alapelvnek az alkalmazása, mert arra is figyelemmel kell lenni, hogy a központi költségvetés is bruttó módon tartalmazza a bevételeket és a kiadásokat. Ennek következtében a nettósított zárszámadás a költségvetéssel

összehasonlíthatatlan lenne. (De természetesen ugyanez a probléma jelentkezne az intézményi költségvetés és az éves költségvetési beszámoló vonatkozásában is.)

Az egyedi értékelés elve

Az eszközöket és a kötelezettségeket a könyvvezetés és a beszámoló elkészítése során egyedileg kell rögzíteni és értékelni.

A költségvetési szerveknek az egyedi értékelés alapelvét az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk, azzal az eltéréssel, hogy az egyszerűsített értékelés alá vont követeléseknél ez az értékelési elv sajátosan jelenik meg. A KMASZC esetében a követelések egyszerűsített értékelési módszerét nem lehet alkalmazni.

A Számviteli Politikában ez az alapelv az eszközök és források értékelési szabályzatában megfogalmazott eljárási szabályokon keresztül jelenik meg.

Az időbeli elhatárolás elve

Az olyan gazdasági események kihatásait, amelyek két vagy több üzleti évet is érintenek, az adott időszak bevételei és költségei között olyan arányban kell elszámolni, ahogyan az alapul szolgáló időszak és az elszámolási időszak között megoszlik.

A költségvetési szerveknél, így a KMASZC-nál ez az alapelv úgy érvényesül, hogy a költségvetési számvitelben nem lehet, de a pénzügyi számvitelben az alkalmazása kötelező.

A tartalom elsődlegessége a formával szemben

A beszámolóban és az azt alátámasztó könyvvezetés során a gazdasági eseményeket, ügyleteket a tényleges gazdasági tartalmuknak megfelelően az Szt. alapelveihez, vonatkozó előírásaihoz igazodóan kell bemutatni, illetve annak megfelelően kell elszámolni.

A költségvetési szerveknek a tartalom elsődlegessége a formával szemben alapvetően az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A költségvetési szerveknek a Számviteli Politika kialakításánál gondoskodni kell arról, hogy a gazdasági eseményeket a valóságos tartalmuk szerint kell a számviteli elszámolások során megítélni és elszámolni. (Pl. bérelt ingatlanok felújítása és a bérleti díj között nettó elszámolás megtiltása stb.)

A lényegesség elve

Lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása – az észszerűség határain belül – befolyásolja a beszámoló adatait felhasználók döntéseit. Egy-egy tétel lényegessé minősítését más hasonló tételekkel összefüggésben kell megítélni. A költségvetési szerveknek a lényegesség alapelvet az Szt.-ben rögzített szabályok szerint kell alkalmazniuk.

A költség-haszon összevetésének elve

A beszámolóban (a mérlegben, eredménykimutatásban, a kiegészítő mellékletben) nyilvánosságra hozott információk hasznosíthatósága (hasznossága) álljon arányban az információk előállításának költségeivel.

A költségvetési szerveknél, így a KMASZC-nál ezt a számviteli alapelvet a jogszabályok által előírt információszolgáltatások esetében nem lehet figyelembe venni.

3. A költségvetési és pénzügyi számvitel alkalmazásával kapcsolatos sajátos szabályok, előírások, módszerek

A KMASZC-nak az Áhsz.-ben foglaltaknak megfelelően kétféle számviteli nyilvántartást kell vezetnie.

A KMASZC-nak a költségvetési bevételekre és kiadásokra a kapcsolódó előírányzatokra, kötelezettségvállalásra, végleges kötelezettségvállalásra és követelésekre a költségvetési számvitelt, míg a tevékenység eredményének és a vagyon nyilvántartására pénzügyi számvitelt kell vezetnie egy rendszeren belül.

Emiatt egyes gazdasági eseményeket (a pénzforgalomhoz kapcsolódó) mind a két számvitelben rögzíteni kell.

A KMASZC könyvvezetési kötelezettségének naprakésztségéért a könyvvezetés helyességéért a gazdasági igazgató felel.

A KMASZC főkönyvi könyvelése a gazdasági szervezetén a CT EcoStat, integrált ügyviteli számítógépes könyvelési programmal történik. A CT EcoStat integrált ügyviteli rendszer keretében történik a készletek analitikus nyilvántartása, a házipénztár kezelése, a számlázás (készpénzfizetési számla, átutalásos számla) tárgyi eszköz nyilvántartása.

A KMASZC a CT EcoStat rendszerből elkészíti a főkönyvi kivonatot.

4. Az eszközök és források minősítési szempontjai

4.1. Általános besorolási szabályok

Az Szt. a befektetett eszközök és a forgóeszközök megkülönböztetéséhez mindössze egyetlen kritériumot határoz meg, amely szerint a kétféle eszközcsoport elválasztása az adott szervezet (vállalkozás) által meghatározott használati idő alapján történik.

A használati idő meghatározását az Szt. a vállalkozásra bízza, míg az Áhsz. ezt a feladatot a költségvetési szerveknek a hatáskörébe utalja.

Az eszközöket, amelyek a költségvetési szerv tevékenységét egy éven túl szolgálják, a befektetett eszközök közé, amelyek éven belül elhasználódnak, a forgóeszközök közé kell besorolni.

4.2. A költségvetési szerv által kialakításra kerülő besorolási szempontokhoz szükséges központi előírások köre

A költségvetési szervnek az egyes eszközök befektetett eszköznek, illetve forgóeszköznek minősítésénél a következő központi előírásokat figyelembe kell venni:

- nem lehet kimutatni az eszközök (sem a befektetett, sem a forgóeszközök) között a bérbevett eszközöket. Ezeket az eszközöket a 0. nyilvántartási számlák számlaosztályban szabad csak nyilvántartani;
- a bérbevett vagy használatra átvett eszközökön végzett beruházási és felújítási munkák értékét – ha annak ellenértékét a bérbeadó nem téríti meg egy összegben, valamint nem engedi beszámítani a fizetendő

bérelti díjba – a befektetett eszközök között, az adott eszköznek megfelelő csoportnál kell kimutatni.

Pl. a bérelt épületen végzett felújítási munka értékét az épületek eszközcsoporton belül lehet aktiválni és egyedileg nyilvántartani;

- a tenyészállatokat az Szt. kötelezően – a tenyészidőtől függetlenül – a befektetett eszközök közé, a növendék-, hízó- és egyéb állatokat a forgóeszközök közé sorolja.

4.3. Az eszközök minősítési szempontjai

Az Szt. szerint az eszközök minősítésének kizárólag a használati idő az egyetlen kritériuma. A használati idő meghatározásához nem biztosít sem az Szt., sem az Áhsz. eligazítást. Ennél a feladatnál a következő főbb szempontokat lehet figyelembe venni:

- a minősítést eszközcsoportonként, illetve eszközönként kell végrehajtani,
- az állandóan ismétlődő eszközbeszerzéseknél vizsgálni kell az elhasználódás, selejtezés gyakoriságát,
- egyes eszközcsoportokat fizikai jellemzőik alapján konkrétan ki lehet zárni akár a befektetett eszközök, akár a forgóeszközök köréből.
- az azonos rendeltetésű eszközök a gyakorlatban történő használatuk alapján kerülhetnek egy költségvetési szervben belül a forgóeszközök és a befektetett eszközök közé is. Pl. a számítógép a gazdasági feladatok ellátása esetén a befektetett eszközök közé tartozik, de ugyanennél az intézménynél a számítógép, ha oktatási célt szolgál – gyors, intenzív igénybevétel miatt –, kerülhet az éven belül elhasználódó körbe.
- az egyes eszközök minősítését a számviteli bizonylatokon írásban kell rögzíteni. A minősítésre a gazdasági ügyintéző tesz javaslatot, melyet a gazdasági vezető hagy jóvá.

4.4. A mérlegben értékkel nem szereplő eszközök és források bemutatása

A Számviteli Politikában dönteni kell a KMASZC-nak arról is, hogy a mérlegben értékkel nem szereplő egyes eszközök és források esetében

- ezeknek az eszközöknek és forrásoknak a köre,
- milyen nyilvántartásokat kell kialakítani,
- milyen értékelési elveket kell alkalmazni.

Ilyen eszközök és források lehetnek:

- követeléseknél:
 - =biztos jövőbeni követelések,
 - =függő követelések (pl. le nem zárt peres ügyek miatti követelések, adott biztosítékok, fedezetek);
- kötelezettségeknél:
 - =függő kötelezettségek (pl. le nem zárt peres ügyek miatti kötelezettségek, kapott biztosítékokkal, fedezetekkel kapcsolatos függő kötelezettség),
- befektetett eszközöknél:
 - =nulláig leírt, de használatban lévő eszközök, kis értékű immateriális javak és tárgyi eszközök,
 - =bérbevett eszközök,
 - =mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök (korábbi – 2014. január 1. előtt aktivált – kis értékű immateriális javak és tárgyi eszközök);
- készleteknél:
 - =mennyiségi nyilvántartásban lévő eszközök (pl. állattartással kapcsolatos, élelmiszer előállításával kapcsolatos, szakmai és üzemeltetési anyag, munkaruha, védőruha, vegyszerek, tisztítószerek, írószerek, hajtó- és kenőanyagok).

5. Az eszközök értékelési szabályai

A Számviteli Politikában az eszközök értékelésével kapcsolatos stratégiai döntéseket kell rögzíteni. A konkrét, részletes szabályokat az Eszközök és források értékelési szabályzata tartalmazza.

A költségvetési szerveknek a mérlegkételemek értékelésének általános szabályaira az Szt. 46. §-ában foglaltakat kell alkalmazni. Ennek lényege, hogy

- az értékelésnél a vállalkozás folytatásának elvéből kell kiindulni, ha ennek az elvnek az érvényesülését eltérő rendelkezés nem akadályozza, illetve a vállalkozási tevékenység folytatásának ellentmondó tényező, körülmény nem áll fenn. (Itt a vállalkozási tevékenységet a költségvetési szervnek értelemszerűen a teljes tevékenységére kell értelmeznie.)
- az előző üzleti év mérlegkészítésénél alkalmazott értékelési elvek csak akkor változtathatók meg, ha a változtatást előidéző tényezők tartósan – legalább egy éven túl – jelentkeznek, és emiatt a változás állandónak, tartósnak minősül. Ez esetben a változtatást előidéző tényezőket és számszerűsített hatásukat a kiegészítő mellékletben részletezni kell.
- az eszközöket és a kötelezettségeket leltározással (mennyiségi felvétellel, egyeztetéssel) ellenőrizni és az Szt.-ben szabályozott esetek kivételével egyenként értékelni kell. A különböző időpontokban beszerzett, előállított, általában csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközöknél az átlagos beszerzési áron, azaz mérlegelt átlagáron tartjuk nyilván.
- a mérlegben kimutatott eredmény meghatározásakor a mérlegkételemek értékelése során figyelembe kell venni – az Szt. 52–56. §-ában foglaltak alapján – minden olyan értékcsökkenést, értékvesztést, amely a mérleg fordulónapján meglévő eszközöket érinti, és amely a mérlegkészítés időpontjáig ismertté vált. Az 53–56. §-ok alkalmazásában tartósnak minősül a könyv szerinti érték és a piaci érték különbözete, ha az múltbeli tények vagy jövőbeni várakozások alapján legalább egy évig fennáll. A különbözet tartósnak minősül – a fennállásának időtartamától függetlenül – akkor is, ha az az értékeléskor a rendelkezésre álló információk alapján véglegesnek tekinthető.

Az értékelés körébe tartozó feladatcsoportok:

5.1. Bekerülési érték meghatározása

A bekerülési értéket az Áhsz. 15., 16. és 16/A. §-aiban foglaltak szerint kell megállapítani. Ezeket a szabályokat egészítik ki az Szt. 47. § (9) bekezdésében, Szt. 49. § (5) bekezdésében, 50. § (1), (2), (4) és (6) bekezdésekben, Szt. 48. § (7) bekezdésében, Szt. 51. § (1) – (4) bekezdésekben, Szt. 3. § (4) bekezdésének 8. és 10. pontjaiban, 49. § (3), (4), (6) és (7) bekezdésekben és 62. § (2) bekezdésében foglaltakat.

A bekerülési érték megállapításánál a költségvetési szervnek – egyetlen kivételtől eltekintve – nincs döntési lehetősége. Ez az egyetlen kivétel az Szt. 47. § (9) bekezdésében szabályozott eset, amikor az eszköz használatba vételekor még nem áll rendelkezésre minden dokumentum, és a bekerülési értéket sajátosan (szerződés, piaci információk, jogszabályi előírás) kell megállapítani.

Az egyes eszközök esetében a bekerülési érték konkrét meghatározási szabályait az eszközök és források értékelési szabályzata tartalmazza. A bekerülési érték meghatározása a gazdasági vezető hatáskörébe tartozik.

5.2. Terv szerinti értékcsökkenés elszámolásának szabályai

Az immateriális javak és tárgyi eszközök üzembe helyezését követően értékcsökkenést kell elszámolni. Az értékcsökkenés az adott eszköz fizikai és erkölcsi elavultságát jellemző mutató.

Az értékcsökkenést legalább **negyedévenként** – az éves szintű leírási kulcsok alapján, a tényleges használatnak megfelelően, időarányosan – kell elszámolni.

Nem lehet terv szerinti értékcsökkenést elszámolni:

- a földterület, telek (bányaművelésre, veszélyes hulladék tárolására igénybe vett földterület, telek kivételével),
- az erdő,
- a képzőművészeti alkotás,
- a régészeti lelet bekerülési értéke után, ez a KMASZC esetében nem értelmezhető

- az üzembe nem helyezett beruházások esetében,
- olyan eszköznél, amely az értékéből a használat során nem veszít, vagy amelynek értéke – különleges helyzetéből, egyedi mivoltából adódóan – évről évre nő. Ennek eldöntése a gazdasági vezető hatáskörébe tartozik. Ilyen eszköz jelenleg a KMASZC-nél a műemléki besorolású épület.

A terv szerinti értékcsökkenést a már rendeltetésszerűen használatba vett, üzembe helyezett immateriális javak, tárgyi eszközök után kell elszámolni addig, amíg azokat rendeltetésüknek megfelelően használják.

Abban az esetben sem számolható el további terv szerinti értékcsökkenés, ha az adott eszköz bruttó értéke és az elszámolt értékcsökkenések összege megegyezik, tehát az eszköz nullára íródott.

A költségvetési szervezetek a 2014. évtől bevezetett új számviteli szabályok alapján egyes eszközök esetében, 2014. január 1-jétől kezdődően maradványértéket is meg kell állapítani. Ez alól kivételt képeznek a 25 millió forint egyedi bekerülési érték alatti gépek, berendezések, felszerelések, járművek. A maradványérték-megállapítási kötelezettség tehát kiterjed:

- immateriális javakra,
- ingatlanokra,
- 25 millió forint egyedi bekerülési érték feletti gépek, berendezések felszerelése járművekre,
- tenyészállatokra.

Az Szt. 52. § (1) bekezdésében foglaltak szerint az immateriális javaknak, tárgyi eszközöknek a hasznos élettartam végén várható maradványértékkel csökkentett bekerülési értékét azokra az évekre kell felosztani, amelyekben ezeket az eszközöket előreláthatóan használni fogják. A KMASZC egy adott eszköz esetében hasznos időtartamnak tekinti azt az időszakot, amíg az eszköz nem íródik nullára, akkor ezekben az esetekben a maradványérték nulla % lesz.

A terv szerinti értékcsökkenések leírási kulcsai az Áhsz. szerint a következők lehetnek:

- vagyoni értékű jogoknál 16%, vagy a tervezett használati idő alapján megállapított lineáris kulcs,
- szellemi termékekénél 33%,
- az ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa azonos annak az ingatlannak a leírási kulcsával, amelyhez az adott vagyoni értékű jog kapcsolódik,
- az állam tulajdonában álló közutak esetén az alkalmazandó terv szerinti értékcsökkenés leírási kulcsa 3%, ez a KMASZC esetében nem értelmezhető,
- az előzőekben nem említett tárgyi eszközök terv szerinti értékcsökkenését a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény 2. számú mellékletében meghatározottak szerint kell elszámolni.

Ennél a feladatcsoportnál a KMASZC-nak kizárólag egyes eszközcsoportok értékcsökkenés-kulcsának a megállapítására terjed ki a választási lehetősége.

Ezek a következők:

- az épületberuházásoknál a műszaki paraméterek alapján dönteni kell, hogy az adott eszköz hosszú, közép- vagy rövid élettartamú szerkezettel rendelkezik. Ennek meghatározása szintén szakmai (műszaki, mérnöki) segítséget igényel.
- meg kell határozni azoknak az eszközöknek a körét, amelyek az értékükből a használat során nem veszítenek, vagy amelyek értéke - különleges helyzetükből, egyedi mivoltukból adódóan évről évre nő. Ennek minősítése a tárgyi eszköz könyvelő feladata. A kis értékű immateriális javak és tárgyi eszközök esetében az Áhsz. a terv szerinti értékcsökkenés elszámolására a következő szabályokat tartalmazza:
 - kis értékű immateriális javak bekerülési értékét a beszerzést követően, de legkésőbb a tárgynegyedév végén egy összegben kell terv szerinti értékcsökkenésként elszámolni,

- a kis értékű tárgyi eszközök bekerülési értékét az üzembe helyezést, használatba vételt követően, de legkésőbb a tárgynegyedév végén egy összegben kell terv szerinti értékcsökkenésként elszámolni,
- sajátosan kell eljárni a kis értékű kulturális javak esetében, mivel ezeknél az eszközöknél az értékállóságot biztosítani szükséges. Ezekben az esetekben a költségvetési szerveknek az Szt. azon szabályát kell alkalmazni, hogy ezek olyan eszközök, amelyek értéke a rendeltetésszerű használat során nem csökken, hanem növekszik, így lehetőség van arra, hogy ezeknél az eszközöknél ne kerüljön elszámolásra a bekerülési értékkel azonos összegű terv szerinti értékcsökkenés. Ilyen eszközcsoportja

5.3. Terven felüli értékcsökkenés elszámolási szabályai

A költségvetési szervek terven felüli értékcsökkenést kizárólag év közben az Szt. 53. § (1) bekezdés *b)* és *c)* pontjai alapján számolhatnak el.

Ezek a következő esetek:

- az immateriális jószág, a tárgyi eszköz (ideértve a beruházást is) értéke tartósan lecsökken, mert az adott eszköz a költségvetési szerv tevékenységének változása miatt feleslegessé vált, vagy megrongálódás, megsemmisülés, illetve hiány következtében rendeltetésének megfelelően nem használható, illetve használhatatlan,
- a vagyoni értékű jog a szerződés módosulása miatt csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető.

Ezekben az esetekben a KMASZC-nak döntési lehetősége nincs.

A terven felüli értékcsökkenés elszámolásának előzőekben felsorolt esetei nem teszik lehetővé, hogy a költségvetési szervek év végi értékelés alapján állapítsanak meg az egyes immateriális javak és tárgyi eszközök esetében terven felüli értékcsökkenéseket, tehát ez azt is jelenti, hogy a költségvetési szerveknek, így a KMASZC-nak nem kell év végén egyedileg értékelniük ezeket az eszközöket.

5.4. Az értékvesztés elszámolása

A költségvetési szerveknél az értékvesztésre az Áhsz. 18. § és 19. §-ában és az Szt. 54–56. §-ában foglaltakat kell alkalmazniuk.

Értékvesztést kell elszámolni

- részesedésekre, a KMASZC-nál ez az eszközcsoport nem értelmezhető,
- készletekre,
- követelésekre,
- nem a Kincstár által vezetett fizetési számlákra,
- jogszabály alapján engedélyezett forgatási célú értékpapírokra, a KMASZC-nál ez az eszközcsoport nem értelmezhető

Az értékvesztés elszámolását a pénzügyi és számviteli csoportvezető javaslata alapján a gazdasági igazgató engedélyezi. Az egyes eszközcsoportok konkrét értékelési módszereit, feladatait az Eszközök és források értékelési szabályzata tartalmazza.

Az értékelés során az Áhsz. meghatározza az értékvesztés elszámolásánál a jelentős összeg mértékét is. Ettől a költségvetési szerveknek, így a KMASZC-nak nem lehet eltérniük. A nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök és forgóeszközök között kimutatott részesedések, értékpapírok, a készletek és a követelések értékvesztésének elszámolása során akkor kell a különbözetet jelentős összegűnek tekinteni, ha az értékvesztés összege meghaladja a bekerülési érték 10%-át, de legalább a 100 ezer, a tulajdonosi joggyakorló szervezeteknél a részesedések, értékpapírok esetén a 10 millió forintot. A KMASZC rendelkezik tulajdonosi joggyakorló felhatalmazással. A tulajdonosi joggyakorlásra vonatkozó eljárási rendet külön szabályzatok tartalmazzák.

5.5. Értékhelyesbítés elszámolása

A költségvetési szervek, ha az eszközeik esetében a piaci értékelés szabályait választják, akkor alkalmazniuk kell az értékhelyesbítésre vonatkozó szabályokat.

A költségvetési szerveknek az értékvesztés elszámolására az Szt. 57. § (3) és az 58. § (1), (5) – (9) bekezdéseiben foglaltakat kell alkalmazniuk. A KMASZC nem alkalmazza az értékhelyesbítés értékelési módszert. A KMASZC jogelődeinél sem volt értékhelyesbítés elszámolása.

5.6. Értékvesztés és terven felüli értékcsökkenés visszairása

Azokban az esetekben, ha az értékvesztés és a terven felüli értékcsökkenés elszámolásának feltételei már nem állnak fenn, akkor az értékvesztést és a terven felüli értékcsökkenést csökkenteni kell, azaz vissza kell írni. Ez a visszairás az adott eszköz bekerülési értékét nem haladhatja meg. Az Áhsz. szerint az eszközök terven felüli értékcsökkenésének és értékvesztésének visszairására az Szt. 57. § (2) bekezdését és 58. § (2) és (3) bekezdését kell alkalmazni azzal, hogy egyéb bevételek alatt az egyéb eredményszemléletű bevételeket kell érteni, és jelentősnek akkor kell tekinteni az eltérést, ha a piaci érték 10%-kal, de legalább 100 ezer forinttal meghaladja a könyv szerinti értéket.

6. A számviteli elszámolás és értékelés szempontjából lényeges, jelentős, nem lényeges és nem jelentős információk köre

A lényegesség elve alapján lényegesnek minősül a beszámoló szempontjából minden olyan információ, amelynek elhagyása vagy téves bemutatása befolyásolja a beszámoló adatait, a felhasználó döntéseit. Új szabályként az Szt. előírta, hogy a lényegesség elvénél egy-egy tétel lényegessé minősítését más hasonló tételekkel összefüggésben kell megítélni.

– A költségvetési szerv feladataiban bekövetkező változások:

= A költségvetési szervek mind az alap-, mind a vállalkozási tevékenységüket az alapító okiratban foglalt keretein belül végezhetik. Az alaptevékenység

körébe tartozik az alaptevékenységet kiegészítő, támogató tevékenység, ha ennek végzésénél hasznon szerzés nem jelenik meg. Olyan feladatot alaptevékenységként a KMASZC nem végezhet, amelyet az alapító okirat nem tartalmaz.

= Előfordulhat olyan eset, hogy a költségvetési szerv feladatellátása egyik évről a másikra – a megadott feladatkörön belül – jelentősen megváltozhat.

– Szervezeti változások:

= Ezek a változások lehetnek belső változások vagy a KMASZC egészét érintő változások. Ez utóbbival kapcsolatban a költségvetési szervnek külön szabályozási kötelezettsége nincs, mivel ez a változás az irányító szervtől indul;

– A szokásos és rendkívüli események minősítése:

= A rendkívüli eseményeknek a költségvetési szerv gazdálkodására gyakorolt hatása független a KMASZC szokásos tevékenységétől. A rendkívüli gazdasági események a KMASZC tevékenységével nem állnak közvetlen kapcsolatban;

= Bevételeknél és kiadásoknál is 10 millió Ft-ot meghaladó esemény minősül rendkívüli eseménynek.

= Az Szt. nem definiálja a szokásos és a rendkívüli események meghatározást. Ilyenek lehetnek pl.

Bevételeknél

- a szokásos mértéket meghaladó – káreseményekkel kapcsolatos – térítések, bírságok, kötbérek, késedelmi kamatok, kártérítések,
- egyszeri többlettámogatások,
- nagy összegű pályázati támogatás,
- váratlan, eseti pénzeszközátvételek.

Kiadásoknál

- egyszeri beruházások, felújítások,
- zárolások,
- káresemények helyreállítási kiadásai,
- feladatváltással, átszervezéssel összefüggő kiadások,
- ellenőrzések által feltárt hiányosságok számszerűsített esetei (pl. adóhiány, visszafizetési kötelezettség),
- fizetendő kártérítések, késedelmi kamatok.

– Értékelési módok változása:

= Rögzíteni kell a Számviteli Politikában, ha az egyes eszközök és kötelezettségek értékelésénél – az Szt. és az Áhsz. előírásainak keretei között – egyik évről a másikra a KMASZC megváltoztatja a választott eljárási módot, akkor a gazdasági igazgató feladata az erről szóló döntés, illetve a változás számviteli szempontok szerint figyelése, mérése.

Jelentős és nem jelentős összegek esetében a költségvetési szerveknek viszonylag kevés mozgástere van, mert az Áhsz. a jelentős összeg alsó határát több esetben kötelezően előírta. Így ahol ilyen kötelező előírások megjelennek pl. értékvesztésnél, jelentős összegű hibánál, becsült értéken való befektetett eszköz üzembe helyezésénél az utólagos bekerülési érték korrekció, ott az Áhsz. által meghatározott alsó határoknak kell a Számviteli Politikába bekerülni. A költségvetési szerveknek ezekben az esetekben az Áhsz. által megadott alsó határok alatti eltéréseket nem lehet szabályozniuk.

7. Általános kiadások és költségek megosztási módszereinek szabályozása

Az Áhsz. 2017. január 1-jétől hatályos szabályai szerint megszüntetésre kerültek a szakfeladatok, és a 6–7. számlaosztályt a vezetői információs rendszer támogatására lehet alkalmazni.

Azt a számítási folyamatot, amelynek során az általános kiadásokat a tevékenységekre (kormányzati funkciókra) ráterheljük, kiadásfelosztásnak

nevezzük. Azt a számítási folyamatot, amelynek során az általános költségeket feladatokra (tevékenységekre) ráterheljük, költségfelosztásnak nevezzük.

A kiadások, költségek felosztásánál azt az azonosságot mindig figyelni kell, hogy a felosztandó kiadások, költségek főösszege nem csökkenhet, vagy nem növekedhet a felosztási munkamenetben!

Az elszámolt általános kiadásokat az adott szervezeti egységek jellegétől függően eltérő módon oszthatjuk fel. A 6. számlaosztály kötelező alábontása is megszűnt 2017. évtől kezdődően, minden költségvetési szerv a sajátosságainak megfelelően, saját hatáskörében alakítja ki a költséghelyeit. A KMASZC alkalmazza az általános költségek elszámolására a 6. számlaosztály számláit.

A vetítési alapok az egyes költséghelyeken felmerülő kiadások és költségek vonatkozásában a következők lehetnek:

Vetítési alapnak nevezzük azt a kiadási, költség jellemzőt, amely minden érintett szakfeladatnál – egy-két kivételtől eltekintve – megtalálható, és az egyes feladatoknál, tevékenységeknél igénybe vett közvetett kiadás, költség teljesítményeit arányuknak megfelelően reprezentálja.

Ebben az esetben a felosztás menete a következő:

$$\text{Pótlékkulcs: } \frac{\text{Felosztható általános kiadás(költség)}}{\text{Vetítési alap}} \times 100 = \text{Pótlékkulcs \%}$$

Az egyes tevékenységekre jutó kiadás meghatározása

$$\text{Egy-egy költségviselő számlán elszámolt kiadás, költség} \times \text{Pótlékkulcs}$$

100

8. Az éves költségvetési beszámoló elkészítés szabályai

Az éves költségvetési beszámoló részei a költségvetési szerveknél, így a KMASZC-nál:

- Költségvetési számvitelből:
 - = költségvetési jelentés,
 - = maradványkimutatás,
 - = adatszolgáltatás a személyi juttatások és a foglalkoztatottak, választott tisztségviselők összetételéről.

- Pénzügyi számvitelből:
 - = mérleg,
 - = eredménykimutatás,
 - = kiegészítő melléklet
 - immateriális javak, tárgyi eszközök, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott eszközök állományának alakulása,
 - eszközök értékvesztése,
 - tájékoztató adatok.

A mérlegkészítés időpontja

- központi költségvetési szerveknél a költségvetési évet követő év február 25-e,

Az éves költségvetési beszámolót az irányító szerv részére a költségvetési évet követő év február 28-ig kell a Kincstár által működtetett elektronikus adatfeldolgozó rendszerbe feltölteni, a teljes főkönyvi kivonattal együtt. A beszámoló és a főkönyvi kivonat egyezőségét biztosítani kell, mivel, ha ez nem áll fenn, az éves költségvetési beszámolóban szereplő adatokat nem támaszthatja alá a főkönyvi könyvelés és az arról készített kivonat. A gazdasági események rögzítése forintban történik, csak az analitikában (részletező nyilvántartások) lehet fillérben rögzíteni a tételeket. A költségvetési és pénzügyi számvitelben történő könyvelés során a fillérben megjelölő adatokat az általános szabályok szerint kell kerekíteni, így ezekben a lekönyvelt, összevont adatokban már fillér nem jelenhet meg. Azokban az esetekben, ahol mégis fillérekből jelenik meg a záróegyenleg – például a bankkivonatokban –, ott az államháztartásban felmerülő egyes gyakoribb gazdasági események kötelező elszámolási módjáról

szóló 38/2013. (IX. 19.) NGM rendeletben szabályozott kerekítési elszámolások szerint kell eljárni.

A mérlegkészítés időpontját a költségvetési szerv, így a KMASZC sem változtathatja meg, ez az az időpont, amíg a költségvetési évre vonatkozóan a következő évben még könyvelni lehet, és az eddig az időpontig beérkező bizonylatokat, melyek a beszámolási évre vonatkoznak, az éves költségvetési beszámoló elkészítésénél figyelembe kell venni. A beszámolási kötelezettség teljesítésével kapcsolatos felelős a gazdasági igazgató.

A költségvetési beszámoló elkészítésénél az egyes űrlapok összeállításánál és a határidők meghatározásánál a költségvetési szervezetek szintén nincs döntési lehetőségük.

9. A Számviteli Politika keretében kötelezően elkészítendő szabályzatok

A Számviteli Politika elválaszthatatlan részét képezi, és annak keretében kell elkészíteni a költségvetési szervezetek:

- az Eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzatát,
- az Eszközök és források értékelési szabályzatát,
- az Önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot,
- a Pénzkezelési szabályzatot.

10. Záró rendelkezések, hatálybalépés dátuma

A jelen Szabályzatban foglaltakat 2023. január 1-től kell alkalmazni.

Ezzel egyidejűleg minden ebben a tárgykörben kiadott szabályozás hatályát veszti.

A jelen szabályzatban foglaltak megismerését az érintettek az 1. számú melléklet szerinti Megismerési nyilatkozat aláírásával fogadják el.

Melléklet:

1. számú melléklet: Megismerési nyilatkozat

